

Białystok, dnia 10.12.2020r.

Ocena dorobku naukowego, dydaktycznego i organizacyjnego

dr n. med. Izabeli Wróblewskiej

oraz osiągnięcia naukowego/artystycznego o charakterze cyklu publikacji

pt. *„Czynniki wpływające na jakość życia osób w podeszłym wieku”*

w postępowaniu o stopień doktora habilitowanego w dziedzinie Nauk o Zdrowiu.

Sylwetka Habilitantki

Dr n. med. Izabela Wróblewska w 2007 roku ukończyła Wydział Pielęgniarstwa Akademii Medycznej we Wrocławiu uzyskując tytuł magistra pielęgniarstwa. Stopień doktora nauk medycznych z zakresu medycyny społecznej uzyskała na Wydziale Lekarskim Kształcenia Podyplomowego Akademii Medycznej we Wrocławiu w 2010 roku na podstawie rozprawy doktorskiej pt. „Porównanie jakości życia kobiet w podeszłym wieku przebywających w ośrodkach opieki w Polsce i we Francji”. Dyplom ukończenia Studiów Podyplomowych pt. „Geriatry z elementami opieki długoterminowej i medycyny paliatywnej” na Uniwersytecie Medycznym w Poznaniu otrzymała w 2016 roku.

Habilitantka uzyskała specjalizację w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego oraz ukończyła liczne kursy doskonalące. W latach 2005-2015 pracowała w Państwowej Medycznej Wyższej Szkole Zawodowej w Opolu m. in. jako instruktor, wykładowca, starszy wykładowca, dyrektor Instytutu Kosmetologii oraz Prorektor ds. Naukowo-Dydaktycznych. Od 2010 roku pracuje w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Jeleniej Górze, a od 2014 roku na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu obecnie na stanowisku adiunkta w Zakładzie Gerontologii. Dr Izabela Wróblewska jest wykładowcą w różnych placówkach prowadzących działalność dydaktyczną m.in. na Uniwersytecie Trzeciego Wieku przy Uniwersytecie we Wrocławiu, w Europejskim Centrum Kształcenia Podyplomowego,

Instytucji Szkoleniowej OPTIMA, Centrum Opieki Domowej w Krakowie, na Uniwersytecie Trzeciego Wieku przy Uniwersytecie Ekonomicznym w Krakowie, Oławskim Uniwersytecie Trzeciego Wieku oraz Stowarzyszeniu Uniwersytetu Trzeciego Wieku „Atena” w Obornikach Śląskich.

Ocena osiągnięcia naukowego

Podstawą ubiegania się o stopień doktora habilitowanego jest cykl powiązanych tematycznie 6. publikacji naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych pod tytułem: „Czynniki wpływające na jakość życia osób w podeszłym wieku”.

Punktacja cyklu publikacji wchodzącego w skład osiągnięcia naukowego wynosi 9,489 IF, 187 pkt MNiSW, prace zostały opublikowane w czasopismach: BMC Geriatrics, Clinical Interventions in Aging (2 prace), Advances in Experimental Medicine and Biology, znajdujących się w bazie Journal Citation Report (JCR) oraz w krajowym czasopiśmie Family Medicine & Primary Care Review (2 prace) indeksowanym w innych bazach.

1. Wróblewska I., Talarska D., Wróblewska Z., Susło R., Drobnik J.: Pain and symptoms of depression: international comparative study on selected factors affecting the quality of life of elderly people residing in institutions in Europe. *BMC Geriatr* 2019;19,147. MNiSW 100, IF 2.818
2. Wróblewska I., Zborowska I., Dąbek A., Susło R., Wróblewska Z., Drobnik J.: Health status, health behaviors, and the ability to perform everyday activities in Poles aged ≥ 65 years staying in their home environment. *Clin Interv Aging*. 2018;13:355-363. MNiSW 25.00, IF 2.585
3. Wróblewska I., Oleśniewicz P., Kurpas D., Sołtysik M., Błaszczuk J.: Analysis of spirometry results in hospitalized patients aged over 65 years. *Clin Interv Aging*. 2015;10:1071-1076, MNiSW 20.00, IF 2.133
4. Kurpas D., Wróblewska I., Kassolik K., Andrzejewski W., Athanasiadou A., Mroczek B.: Unmet needs of patients with chronic respiratory diseases within primary healthcare. *Adv. Exp. Med. Biol.* 2015 Vol.861: Neuroscience and respiration. Vol.14: Respiratory health; s.43-55, MNiSW 25.00, IF 1.953

5. Wróblewska I., Steciwko A.: Ocena kwestionariusza do badania jakości życia osób w podeszłym wieku przebywających w ośrodkach opieki. *Fam. Med. Prim. Care Rev.* 2010;12,2:307-309. MNiSW 6
6. Wróblewska I., Turek R., Sochocka L., Steciwko A.: Jakość życia pacjentów objętych domowym leczeniem tlenem. *Fam. Med. Prim. Care Rev.* 2011;13,3:542-546. MNiSW 6

Celem podjętych przez Habilitantkę badań było omówienie czynników fizycznych, psychicznych i społeczno-ekonomicznych wpływających na jakość życia (QoL) osób starszych, przeanalizowanie wpływu struktury rodzinnej i sytuacji socjalno-bytowej osób starszych na ich funkcjonowanie w różnych krajach Europy, a także przedstawienie aktualnego stanu wiedzy w obszarze jakości życia osób w podeszłym wieku. W badaniach zastosowano metodę sondażu diagnostycznego, a dane pozyskiwano za pomocą standaryzowanych kwestionariuszy m.in.: Beck Depression Inventory (BDI), Edmonton Comfort Assessment Form (ECAAF), Behavior Rating Scale (BRS), Skala Doloplus-Behawioralna Ocena Bólu Ludzi Starszych, Skala Barthel (BI), Skala Lawtona (IADL), Skrócony Test Sprawności Umysłowej, Geriatryczna Skala Oceny Depresji, Krótkiej Skali Oceny Potrzeb Camberwella, Skali WHOQoL BREF czy Skali Akceptacji Choroby (AIS). Badania przeprowadzono w grupie osób starszych będących rezydentami ośrodków opieki z Francji, Niemiec, Polski, a także przebywających w swoim środowisku zamieszkania czy będący pod opieką Poradni Domowego Leczenia Tlenem. W analizie statystycznej wykorzystano metody ilościowe i jakościowe. Dobór metod i narzędzi statystycznych jest w pełni poprawny. Uzyskane w prezentowanym cyklu badań wyniki pozwoliły Habilitantce na sformułowanie wniosków końcowych odpowiadających zadaniu badawczemu postawionemu w celu pracy. Podjęta w badaniach próba utworzenia narzędzia do badań QoL przeznaczonego do badania seniorów umożliwiła opracowanie uniwersalnego narzędzia z odpowiednią rzetelnością i trafnością uwzględniającego różnice kulturowe. Wykazano, że zdrowie fizyczne w znacznym stopniu determinuje jakość życia osób starszych. Do domowej opieki geriatrycznej kwalifikuje się istotnie więcej mężczyzn niż kobiet. Zazwyczaj są to osoby owdowiałe, mieszkające samotnie ze zdiagnozowaną większą liczbą jednostek chorobowych, gorszą sprawnością w wykonywaniu podstawowych i złożonych czynności

dnia codziennego oraz stanem poznawczym i emocjonalnym niż u pozostałych badanych. Nie ma znaczących różnic pomiędzy częstością występowania bólu i objawami depresji wśród osób w podeszłym wieku zamieszkałych w instytucjach opiekuńczych w różnych krajach Europy. Natomiast ból i występowanie różnego rodzaju dolegliwości i wielochorobowości wpływała na obniżenie QoL osób starszych. Tlenoterapia w warunkach domowych za pomocą koncentratora jest bezpieczną i skuteczną metodą leczenia w przewlekłej niewydolności oddechowej. W znaczący sposób wpływa na codzienne funkcjonowanie osób w podeszłym wieku poprzez poprawę pracy OUN, polepszenie stanu emocjonalnego, zmniejszenie lęku, napięcia, depresji oraz zwiększenie samodzielności. Na wysoki poziom akceptacji choroby, a tym samym zadawalającą QoL, ma wpływ sprawność fizyczna i zachowania prozdrowotne.

Wartość osiągnięcia, jak i dorobku naukowego podnoszą opracowania powstałe w badaniach międzynarodowych we współpracy z ośrodkami z Francji (Maison Saint-Louis) czy z Niemiec (Dienstleistungs-Service GmbH). Tematyka niewątpliwie wpływa na rozwój dyscypliny nauk o zdrowiu. Na uwagę zasługuje poszukiwanie przez kandydatkę prostego, krótkiego oraz przydatnego w praktyce klinicznej kwestionariusza do oceny jakości życia osoby starszej, ujmującego wszystkie aspekty jej funkcjonowania i w zdrowiu, i w chorobie. Małym niedopatrzeniem Habilitantki jest brak w przesłanych materiałach kserokopii prac będących przedmiotem osiągnięcia naukowego. Na podkreślenie zasługuje także fakt, iż w 5. publikacjach z cyklu będącego podstawą ubiegania się o stopień doktora habilitowanego Kandydatka jest pierwszym autorem.

Ocena istotnej aktywności naukowej

Zainteresowania naukowe dr n. med. Izabeli Wróblewskiej od wielu lat dotyczą jakości życia osób w podeszłym wieku z uwzględnieniem wszystkich wymiarów funkcjonowania człowieka (fizycznego, psychicznego, społecznego, duchowego). Badania dotyczyły szukania zależności pomiędzy QoL seniorów a m.in. subiektywną oceną snu, koncentracją uwagi, uczuciem zdenerwowania, niepokoju, zmęczenia, lękiem, depresją czy bólem. Ból zdaniem habilitantki, jest czynnikiem, który należy analizować, aby w oferowanej seniorom pomocy medycznej móc go likwidować lub minimalizować podnosząc komfort życia.

Kolejnym obszarem zainteresowań naukowych autorki są badania, w których analizowano zależności pomiędzy samodzielnością seniorów a ryzykiem wystąpienia upadku oraz czynnikami wpływającymi na wystąpienie tego incydentu. Ważnym czynnikiem wpływającym na QoL seniorów jest odpowiednia komunikacja z personelem medycznym i stała się ona kolejnym zainteresowaniem naukowym habilitantki. Na uwagę zasługują prace, w których dokonano porównania problemów starszych pacjentów przebywających w różnych krajach Europy mogących mieć wpływ na ich QoL. Są to opracowania dotyczące samoopieki, akceptacji choroby czy postępowania pielęgnacyjnego dotyczącego starszych podopiecznych przebywających w Polsce, Niemczech, Francji czy Austrii obarczonych różnymi schorzeniami czy dolegliwościami utrudniającymi codzienne funkcjonowanie. W dorobku naukowym Habilitantki można znaleźć prace dotyczące roli pielęgniarki w multidyscyplinarnej opiece sprawowanej nad seniorami czy występowania zjawiska przemocy mających wpływ na jakość ich życia. Zdaniem recenzenta dorobek naukowy jest spójny i wpisuje się obszar nauk o zdrowiu, pozytywnie ocenia fakt, konsekwentnego trzymania się tematyki badań naukowych.

Dr n. med. Izabela Wróblewska za swoją działalność naukową otrzymała nagrody i wyróżnienia głównie za prezentacje doniesień naukowych na 8 konferencjach naukowo-szkoleniowych oraz Rektora Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu za współautorstwo podręcznika pt. „Opieka nad osobą starszą niesamodzielną”.

Na podstawie analizy bibliometrycznej publikacji potwierdzonej przez Bibliotekę Główną Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu z 28 lutego 2020 roku Habilitantka jest autorem lub współautorem 150 prac o łącznej wartości IF 14,308 i 1003 pkt. MNiSW. Punktacja cyklu publikacji wchodzących w skład osiągnięcia naukowego wynosi 9,489 IF i 187 pkt. MNiSW. Dorobek naukowy przed uzyskaniem stopnia naukowego doktora obejmował 4 prace o łącznej wartości 21 pkt. MNiSW, natomiast po uzyskaniu stopnia doktora Habilitantka była autorem/współautorem 35 prac o łącznej wartości IF 14,308 i 982 pkt. MNiSW. Liczba cytowań wg bazy Web of Science (bez autocytowań) wynosi 23, Indeks Hirscha z bazy Web of Science z dn.20.02.2020 roku wynosi 3. Dorobek naukowy dr Izabeli Wróblewskiej jest spójny merytorycznie i spełnia ustawowe wymagania.

Ocena dorobku dydaktycznego

Dr n. med. Izabela Wróblewska posiada znaczne osiągnięcia dydaktyczne i organizacyjne. Na Uniwersytecie Medycznym we Wrocławiu jest pełnomocnikiem Rektora ds. Konsorcjum Uniwersytetów Wrocławskich. Jako adiunkt w Zakładzie Gerontologii jest członkiem Zespołu Programowego dla Kierunku Pielęgniarstwo oraz prowadzi zajęcia dydaktyczne na Kierunku Pielęgniarstwo, Położnictwo, Ratownictwo i Fizjoterapia. W ramach tej działalności prowadzi(ła) zajęcia dydaktyczne z następujących przedmiotów: geriatryczna i pielęgniarstwo geriatryczne, neurologia i pielęgniarstwo neurologiczne, diagnozowanie pacjenta na podstawie wyglądu, zdrowie publiczne, ustawodawstwo zawodowe położnej, pielęgniarstwo europejskie, teoria pielęgnowania.

Habilitantka od 2010 roku pracuje w Karkonoskiej Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Jeleniej Górze, w której jest członkiem Wydziałowej Komisji Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz koordynatorem i wykładowcą w ramach przedmiotów: filozofia i etyka zawodu pielęgniarki, podstawowa opieka zdrowotna, podstawy pielęgniarstwa, zdrowie publiczne, pielęgniarstwo wielokulturowe, standardy jakości w praktyce pielęgniarstwa, opieka pielęgniarska nad pacjentem ze schorzeniami naczyń, opieka pielęgniarska nad pacjentem z przewlekłymi chorobami nerek, badania naukowe w pielęgniarstwie, pediatria i pielęgniarstwo pediatryczne.

W latach 2005-2015 Dr Izabela Wróblewska pracowała w Państwowej Medycznej Wyższej Szkole Zawodowej w Opolu gdzie pełniła różne funkcje organizacyjne. Była m.in. Prorektorem ds. Naukowo-Dydaktycznych, członkiem Senatu i członkiem Konwentu PMWSZ, Przewodniczącą Komisji ds. Programów Nauczania, Dydaktyki i Wychowania, Dyrektorem Instytutu Kosmetologii. Przewodniczącą: Uczelnianego Zespołu Zapewnienia Jakości Kształcenia, Komisji ds. Rozwoju i Oceny Kadry Naukowo-Dydaktycznej, Komisji ds. Odznaczeń i Nagród, Komisji ds. Odznaczeń Państwowych i Medali, Rady Instytutu-pielęgniarstwo, kosmetologia, Komisji Rekrutacyjnej, Komisji Egzaminacyjnej oraz Kierownikiem kursów kwalifikacyjnych i specjalistycznych dla pielęgniarek i położnych. W ramach tej działalności była koordynatorem i wykładowcą zajęć dydaktycznych z następujących przedmiotów: interna i pielęgniarstwo internistyczne, filozofia i etyka

zawodu pielęgniarki, filozofia i etyka zawodu kosmetologa, podstawy desmurgii, podstawy chirurgii, opieki paliatywnej, pediatrii i pielęgniarstwa pediatrycznego, badań fizykalnych.

Habilitantka prowadzi współpracę z Krajowym Ośrodkiem Wspierania Edukacji Zawodowej i Ustawicznej (KOWEziU/ORE) w Warszawie jako współautor podstawy programowej kształcenia w zawodach: asystent osoby niepełnosprawnej i opiekun w domu pomocy społecznej. Była kierownikiem 2 specjalizacji w dziedzinie pielęgniarstwa geriatrycznego dla pielęgniarek. W ramach wolontariatu aktywnie wspiera: Uniwersytet Trzeciego Wieku na Uniwersytecie Wrocławskim, Uniwersytecie Ekonomicznym oraz Oławski Uniwersytet Trzeciego Wieku i Oleśnicki Uniwersytet Trzeciego Wieku. Habilitantka za osiągnięcia organizacyjne otrzymała nagrody i wyróżnienia m.in. nagrodę indywidualną I stopnia Rektora PMWSZ w Opolu za osiągnięcia organizacyjne. Należy pozytywnie podkreślić dużą aktywność dydaktyczną i organizacyjną Kandydatki.

Opieka naukowa nad studentami i doktorantami

W toku swojej pracy zawodowej Dr Izabela Wróblewska była promotorem 262 prac licencjackich i 31 prac magisterskich oraz recenzentem 331 prac licencjackich i 18 prac magisterskich na kierunku pielęgniarstwo. Była promotorem pomocniczym w 2 przewodach doktorskich na Uniwersytecie Medycznym im. Piastów Śląskich we Wrocławiu.

Współpraca międzynarodowa

Dr Izabela Wróblewska aktywnie uczestniczy we współpracy międzyuczelnianej z licznymi ośrodkami w Europie, wiele z nich dotyczy wymiany studenckiej czy organizacji warsztatów i licznych szkoleń.

Podsumowanie

Zarówno dorobek naukowy, jak i rozprawę habilitacyjną dr n. med. Izabeli Wróblewskiej pt. „*Czynniki wpływające na jakość życia osób w podeszłym wieku*” oceniam pozytywnie.

Przedstawiony do oceny dorobek naukowy, dydaktyczno-organizacyjny jest wartościowy i stanowi oryginalny wkład w rozwój nauk o zdrowiu. Mając na uwadze powyższą opinię końcową wnioskuję do Rady Dyscypliny Nauki o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu o dopuszczenie dr n. med. Izabeli Wróblewskiej do dalszych etapów postępowania habilitacyjnego.

p.o. KIEROWNIKA
Zakład Podstawowej Opieki Zdrowotnej
J. Lewko
dr hab. Jolanta Lewko